

Brzezińska, Jadwiga

XIV Sympozjum Historii Farmacji - Słowacja 2005

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 50/3-4, 339-345

2005

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

romańskim zamieniono na Galerie Sztuki, centra informacji, urzędy czy restauracje. Św Małgorzata, królowa Szkocji z pocz. XII w., ze smutkiem temu się przygląda ze swej kaplicy na zamku.

Uniwersytet w Edynburgu założony został w 1583r. Właśnie w dniach trwania Kongresu miało miejsce uroczyste wręczanie dyplomów ukończenia studiów młodym absolwentom. Noszą oni wówczas czarne togi z dużym białym kołnierzem i paradują w tym stroju przez cały dzień, trzymając z dumą w ręku czerwona tubę z dokumentem ukończenia studiów. Pogoda okazała się łaskawa dla uczestników Kongresu. Tylko przez jeden dzień siał deszcz, a w pozostałe dni tygodnia świeciło słońce i było ciepło.

Podczas uroczystości zamknięcia Kongresu dokonano krótkiego podsumowania obrad, Gospodarze ufundowali nagrodę książkową za najładniejszy poster. Nagrodę tę otrzymała Anita Magowska z Poznania. Otrzymała ona wielkie i zasłużone brawa, gdy odbierała nagrodę na podium. Na zakończenie zaprezentowano krotki film o Seville, gdzie odbędzie się kolejny Kongres Historii Farmacji w 2007r. w dn. 19–22 września pod hasłem *Surowce i leki pochodzące z obu stron oceanu Atlantyckiego*.

Krótki pobyt w gościnnym Edynburgu na Międzynarodowym Kongresie Historii Farmacji pozostawił liczne przyjemne wrażenia, zacieśnił dawne kontakty naukowe i umożliwił nowe, zainspirował do podjęcia ciekawych tematów prac badawczych.

Jadwiga Brzezińska
Kołobrzeg

XIV SYMPOZJUM HISTORII FARMACJI – SŁOWACJA 2005

W dniach 2–3 maja 2005 r. odbyło się Polsko – Słowackie Sympozjum Historii Farmacji. Idea wspólnej konferencji naukowej z zakresu historii farmacji była kontynuacją wieloletniej współpracy naukowej farmaceutów Polski i Słowacji. Głównym inicjatorem konferencji był prof. dr hab. Michał H. Umbreit z Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Poznaniu, członek honorowy Słowackiego Towarzystwa Farmaceutycznego i laureat 3 medali Słowackiej Farmacji: medalu im. dr Jana Webera, nadanego przez Słowackie Towarzystwo Farmaceutyczne, medalu im. mgr farm Zuffego, nadanego przez Słowacką Naczelną Izbę Aptekarską oraz Medalu 50-lecia Wydziału Farmaceutycznego w Bratysławie. Trzeba wspomnieć, że sympatyczna współpraca ze Słowacką Farmacją opierała się m.in. na serdecznych więzach przyjaźni prof. dr hab. Michała H. Umbreita z prof. RNDr Josefem Cižmarikiem, prezesem Słowackiego Towarzystwa Farmaceutycznego, prezesem Słowackiej Naczelnej Izby Aptekar-

skiej oraz honorowym członkiem Polskiego i Węgierskiego Towarzystwa Farmaceutycznego.

Cały ciężar organizacji Sympozjum – Słowacja 2005 wzięli na siebie ze strony polskiej: prof. dr hab. Michał H. Umbreit oraz dr Jan Majewski, prezes Zespołu Sekcji Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, a ze strony słowackiej – RNDr Anton Bartunek, historyk farmacji, który wielokrotnie gościł na sympozjach w Polsce, członek honorowy Słowackiej Naczelnej Izby Aptekarskiej, największy udziałowiec Hurtowni Farmaceutycznej Unipharm, właściciel 3 aptek. Wspólnie ustalony został program i miejsce obrad. Dojazd autokarem licznej grupy polskich historyków farmacji zapewniła Agencja Turystyczna „Polonia” z Poznania, organizując w sposób profesjonalny sprawy bytowe i program turystyczny.

Uroczyste otwarcie Sympozjum – Słowacja 2005 miało miejsce 2 maja 2005 r. w dużej sali konferencyjnej znanego uzdrowiska słowackiego Bardejovské Kúpele. W prezydium Sympozjum zasiedli: dziekan Wydziału Farmaceutycznego z Bratysławy prof. RNDr Dusan Mlynarcik, Dr Sc RNDr Anton Bartunek, członek honorowy Słowackiego Towarzystwa Farmaceutycznego – Doc. Ph Dr. Ludmila Osábalova z Katedry Języków Wydziału Farmaceutycznego w Bratysławie oraz polscy organizatorzy sympozjum – prof. dr hab. Michał H. Umbreit z Wydziału Farmaceutycznego AM w Poznaniu oraz dr Jan Majewski, przewodniczący Zespołu Sekcji Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego.

Witając przybyłych gości Słowaccy Gospodarze wyrazili radość z inicjatywy polskich farmaceutów zorganizowania wspólnego sympozjum z zakresu historii farmacji i przybycia licznej grupy polskich historyków farmacji na obrady. Prof. M.H. Umbreit nawiązał do licznych wcześniejszych kontaktów naukowych z Wydziałem Farmaceutycznym w Bratysławie, Słowackim Towarzystwem Farmaceutycznym oraz Słowacką Izbą Aptekarską. Obecna konferencja przyczyniła się niewątpliwie do dalszego rozwoju serdecznych i przyjaznych więzi między farmaceutami obu narodów.

Podczas pierwszej sesji zostały wygłoszone następujące referaty: 1) Anton Bartunek – *Farmacja na wschodniej Słowacji*, 2) Peter W. Gorski – *Słowackie szasterowana do 1720r.*, 3) Klara Havelkova – *Dzieje aptekarstwa i wodolecznictwa w Uzdrawisku Bardejovske Kúpele*, 4) Jadwiga Brzezińska – *Kontrola aptek kołobrzeskich w XVII w.*, 5) Katarzyna Hanisz, Marta Ewich – *Reklama farmaceutyczna w II Rzeczpospolitej*, 6) Aleksander Drygas – *Trudne problemy działalności aptek w odrodzonej Polsce po 1918r.*, 7) Michał H. Umbreit – *Farmaceutyczny symbol na drzwiach Katedry w Gnieźnie*, 8) Sławoj Kucharski, Stanisław Pic – *Patriotyczna postawa aptekarza Stefana Laskowskiego (1868–1935) wobec antypolskiej polityki pruskiej w Wielkopolsce*, 9) Teresa Alicja Mielczarek – *Organizacja i działalność apteki leków z darów w Lesznie w latach*

1981–1993, 10) Marianna Zajac – *Nowe odkrycia mechanizmu działania aspiryny, leku stosowanego od 100 lat.*

W drugiej sesji, którą prowadzili: dr Stefan Rostański i dr Katarzyna Hanisz przedstawiono następujące referaty: 1) Iwona Mielczarek-Jagodzińska – *Pierwszy w historii miasta Słownik Biograficzny Leszna*, 2) Barbara Fiklewicz-Dreszczyk – *Dr hab. n.f. Feliks Kaczmarek (1912–1997) – losy i pasje zawodowe*, 3) Jan Majewski – *Nowe ustalenia dotyczące pierwowzoru poznańskiego obrazu Kosmy i Damiana pędzla s. Rafaeli Szymkowiak*, 4) Krzysztof Kmieć, Lucyna Samborska – *Analiza naboru kandydatów na studia na Wydziałach Farmaceutycznych w Polsce*, 5) Barbara Nowak – *Przypomnienie postaci mgr Marii Bobrzęckiej w 60 rocznicę wyzwolenia KL Auschwitz-Birkenau*, 6) Róża Matysiak – *Patriotyczna działalność ks. Andrzeja Kuryłowicza w Grodnie*, 7) Aleksander Drygas – *Kształtowanie się myśli administracyjno-politycznej Polski po odzyskaniu niepodległości w 1918r.*, 8) Jan Majewski, Sławój Kucharski – *Osoby zasłużone dla rozwoju studiów farmaceutycznych w Poznaniu*, 9) Jolanta Połajdowicz – *Włodawa – wkład innych narodowości w dzieje polskiego aptekarstwa*, 10) Lucyna Samborska – *Reforma nauczania farmakognozji na Wydziale Farmaceutycznym UJ*, 11) Lidia Czyż – *Galicja i jej aptekarze*, 12) Wojciech Owsianowski – *Z dziejów leczenia wodą według metody Kneippa w Wielkopolsce.*

Kierownik naukowy Sympozjum prof. dr hab. M.H. Umbreit podsumowując obrady XIV Sympozjum Historii Farmacji pozytywnie ocenił przedstawione referaty. Podkreślił, że zróżnicowanie tematyczne wypowiedzi świadczyło o szerokich zainteresowaniach historią zawodu farmaceutycznego. Pozwoliło zapoznać się kolegom słowackim z bogatymi tradycjami polskiej farmacji. Również strona polska z zainteresowaniem wysłuchała przekazów historycznych, dotyczących rozwoju farmacji na Słowacji. W tematyce referatów można było wyróżnić 6 dziedzin: 1) dzieje aptekarstwa na przestrzeni lat, 2) biografistykę, 3) dydaktykę, 4) artystyczne symbole naszego zawodu, 5) historię leku i terapii.

Należy podkreślić wielką gościnność słowackich gospodarzy Sympozjum, którzy zadbali o komfortowe warunki obrad, przygotowali sympatyczny lunch w dniu 2 oraz 3 maja, a także ciekawy program turystyczny. Przy słonecznej i ciepłej pogodzie polscy farmaceuci zwiedzili piękne i słynne uzdrowisko Bardejovske Kupele, gdzie leczyła się cesarzowa Austrii Sissi. Następnego dnia odwiedzili zabytkowe miasto Prešov. Tam gośczeni byli przez dyrekcję Hurtowni Farmaceutycznej Unipharma. Wymienili doświadczenia zawodowe i zapoznali się z aktualnymi przepisami prawnymi Farmacji Słowackiej. Zwiedzili kilka aptek słowackich. Szczególne wrażenie wynieśli z zabytkowej apteki przy Rynku w Prešovie, która posiada zabytkowy wystrój, meble i bogate zbiory muzealiów farmaceutycznych. Jej właścicielem jest dr Anton Bartunek. Dalszym obiektem zwiedzania było Muzeum Kultury w Presowie oraz Skansen Budownictwa Ludowego w Bardejovskich Kupelach.

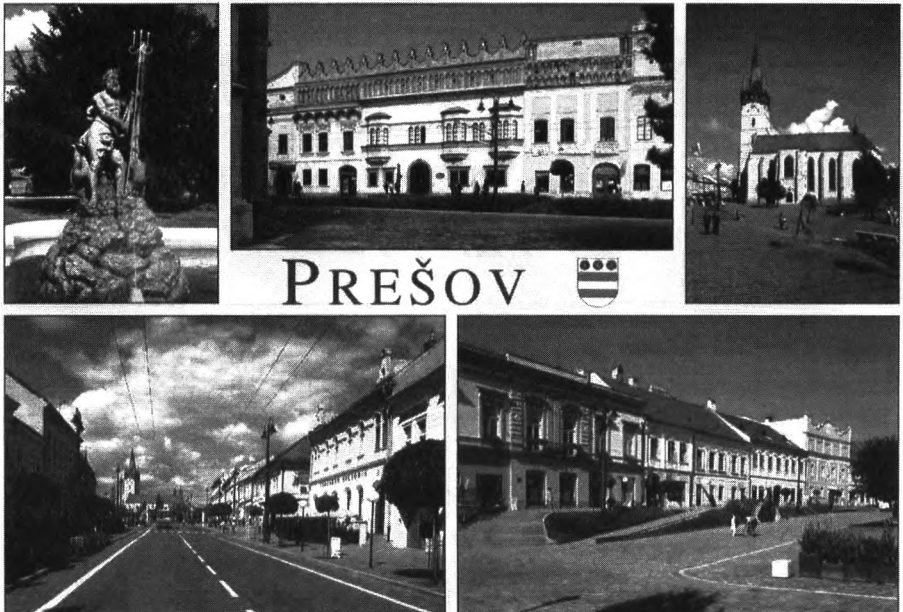
Ryc. 1. Grupa uczestników XIV Sympozjum Historii Farmacji – Słowacja 2005, przed zabytkową apteką z XIX w. w Skansenie w Tokarni – 30.04.2005.
Fot. Henryk Mielczarek

Ryc. 2. Grupa uczestników XIV Sympozjum Historii Farmacji – Słowacja 2005, przed pomnikiem Ignacego Łukasiewicza w Krośnie – 1 V 2005.
Fot. Henryk Mielczarek

Ryc. 3. Bardejovské Kúpele

Ryc. 4. Prešov

Ryc. 5. Składanie kwiatów i zniczy na grobie Ignacego Łukasiewicza w Zręcinie przez uczestników XIV Sympozjum Historii Farmacji (1 V 2005). Kwiaty trzyma i wygłasza przemówienie prof. dr hab. Michał H. Umbreit, znicze trzymają: od lewej – dr Jan Majewski, od prawej prof. dr hab. Sławój Kucharski. Fot. Henryk Mielczarek

Ryc. 6. Prezydium obrad XIV Sympozjum Historii Farmacji – Słowacja 2005 w Bardejovskich Kupelach 2 V 2005. Siedzą od lewej: dr Jan Majewski, dr Anton Bartunek, przemawia prof. dr hab. Michał H. Umbreit, prof. dr hab. Dusan Młynacik, doc. dr Ludmiła Osabalova. Fot. Henryk Mielczarek

Należy zaznaczyć, że wyjazd na sympozjum wzbogacił również ciekawy program turystyczny w trakcie podróży i pobytu na stronie polskiej. Obfitował także w przeżycia patriotyczne. W dniu 3 maja 2005 r. farmaceuci uczestniczyli w specjalnym nabożeństwie w Sanktuarium św. Jana z Dukli, w trakcie którego brali udział w liturgii i odczytali modlitwę farmaceutów. Zwiedzając na trasie dworek Marii Konopnickiej w Żarnowcu, odśpiewali wspólnie pieśń Roty. Na cmentarzu w Zręcinie przy grobie Ignacego Łukaszewicza, złożone zostały kwiaty i zapalono znicze, a prof. dr hab. Michał H. Umbreit nawiązał do przesłania, jakie zostawił ten wielki farmaceuta całemu zawodowi: „być pożytecznym dla narodu i kraju, zawsze być prawym i szlachetnym człowiekiem”.

Przy pomniku Ignacego Łukaszewicza w Krośnie oraz w Chorkówce zrobiono pamiątkowe zdjęcia, a Skansen Przemysłu Naftowego w Bóbrce i Muzeum Okręgowe w Krośnie z największą w Europie kolekcją lamp naftowych, dostarczyły wiele niezapomnianych wrażeń i pamiątkowych fotografii. Muzeum Kultury Ludowej wsi kieleckiej w Tokarni, gdzie można oglądać XIX-wieczną małomiasteczkową aptekę, zabytkowy kościółek drewniany w Zaborówku, zamek w Odrzykoniu – to kolejne obiekty, które zwiedzili uczestnicy sesji wyjazdowej.

Organizatorom Sympozjum – prof. dr hab. Michałowi H. Umbreitowi, dr Janowi Majewskiemu oraz dr Antonowi Bartunkowi, którego gościnność będziemy długo z serdecznością pamiętać, a także Agencji Turystycznej „Polonia” z Poznania, należą się wyrazy uznania i wdzięczności.

Jadwiga Brzezińska
Kołobrzeg

PORTRET BRONISŁAWA PIŁSUDSKIEGO Z CYKLU „POLSCY BADACZE SYBERII”

Związki polsko-syberyjskie to problem ciągle aktualny w naszej historiografii. Istnieje na ten temat obfita literatura, podejmująca różne wątki zesłańczego życia, są liczne wspomnienia zesłańców, z których etnologzy wyławiają ważne fakty dotyczące kultury syberyjskich etnosów, a historycy kreślą szerokie panoramy stosunków społecznych panujących na zesłaniu, otwierających recepcję na złożoność tych dziejów. Często też odnajdujemy teksty poświęcające uwagę zmianom mentalnym w polskim patrzeniu na Syberię, która nadal nosi charakter martyrologiczny, a przecież trzeba wiedzieć i o tym, że w naszych związkach z tą ziemią są także jaśniejsze pejzaże ukazujące niebagatelny wkład Polaków w dzieło cywilizacyjne i gospodarcze w syberyjskiej części imperium rosyjskiego. Mamy też w ostatnich latach pełniejsze, niż do tej pory, zainteresowanie nauki rosyjskiej polskim dziedzictwem naukowym za Uralem, a jednym z ważniejszych wydarzeń edytorskich dotyczących tego problemu jest